

Ondernemingsraad en arbocatalogus

Laatste update: 13 maart 2008

Bij sommige Ondernemingsraden en Personeelsvertegenwoordigingen vallen ze voortdurend in de bus: de brochures van instituten en opleidingsbureaus die voor een veel te hoog bedrag wel even komen vertellen wat uw OR/ PVT (of werkgever) moet doen om een arbocatalogus te maken.

Wat is er aan de hand?

Per 1 januari 2007 is de arbowetgeving nogal ingrijpend gewijzigd. Afgesproken is onder andere dat er in branches en sectoren zogenaamde arbocatalogi zullen worden opgesteld door wat in

polderlands heet: sociale partners.

Het is dus de bedoeling dat er op bedrijfstakniveau (branche of sector) arbocatalogi worden gemaakt. In deze catalogi worden allerlei mogelijkheden en middelen verzameld om 'arbo-problemen' die in een branche of sector spelen, op te lossen.

Dat is handig, want voor de veiligheids- of gezondheidsknelpunten in uw bedrijf kan dan met behulp van de eigen sectorcatalogus een goede oplossing worden gekozen, die bovendien voldoet aan de uitgangspunten van de arbowet en ook technische up-to-date is.

Een dergelijke in overleg tussen werkgever en OR/ PVT gekozen oplossing komt vervolgens in het Plan van Aanpak dat bij de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) hoort.

Een goede arbocatalogus bezorgt de OR (én de werkgever) daarmee niet meer, maar juist minder werk, en bespaart wellicht ook nog het inhuren van een duur extern bureau.

Zoals gezegd, gaan sociale partners in de verschillende bedrijfstakken overleggen over de catalogus. Dat zijn in de regel vakbondsbestuurders samen met werkgeversvertegenwoordigers. Als hun handtekening onder de catalogus staat gaat hij vervolgens ter officiële goedkeuring naar de Arbeidsinspectie.

2007 was een leerjaar, in 2008 en 2009 wordt het ernst

Voor FNV Bondgenoten was 2007 een proefjaar. We hebben in een beperkt aantal sectoren gekeken wat er nodig was voor een goede arbocatalogus. Daarmee wilden we voorkomen dat tijd en geld worden verpild omdat iedereen zóndig zélf het wiel wil uitvinden.

Veel van wat in 2007 geleerd is vindt u terug in het boekwerkje "Gezond werk, goed geregeld", dat als handleiding voor vakbondsbestuurders is uitgegeven, maar ook voor Ondernemingsraden nuttige informatie bevat. Daarom ook [vanaf deze site te downloaden](#).

Omdat de arbocatalogus onder andere bedoeld is als hulpmiddel voor de OR, zal de bond ook overleg nastreven met Ondernemingsraden en Personeelsvertegenwoordigingen over hún visie op een goede arbocatalogus.

We weten dat de meeste Oren en PVT's niet op extra werk zitten te wachten. Anderzijds weten zij over het algemeen goed wat er in bedrijf en sector aan gezondheids- en veiligheidsproblemen speelt, en zijn zij veelal de partij die in het bedrijf de afspraken met de werkgever maken. Bovendien hebben veel medezeggenschappers, zeker zij die zich verdiepen in veiligheid en gezondheid op het werk, een goed beeld welke oplossingen werken en welke niet.

Tips voor OR en PVT

Informeer eens bij de eigen werkgever of hij ook gebruik gaat maken van de in de eigen branche te ontwikkelen catalogus. Check nog eens bij welke branchevereniging of werkgeversorganisatie je werkgever is aangesloten, en welke brancheactiviteiten op het gebied van veilig en gezond werk er

zoal zijn

Situatie 1: er is een goedgekeurde arbocatalogus in de sector

Wanneer er al een goedgekeurde catalogus voor de sector bestaat (dat zijn er begin 2008 een handvol), kan je de eigen RI&E erbij pakken en het Plan van Aanpak bekijken. Daarin vinden we, als alles goed is, de belangrijkste risico's waarmee werknemers in het bedrijf te maken hebben en die moeten worden aangepakt.

In de catalogus is dan te vinden welke soort oplossingen (dat kunnen apparaten maar ook goede werkwijzen zijn) zoal mogelijk zijn. Uit de goedgekeurde catalogus is een verantwoorde keuze mogelijk, waarmee ook nog eens aan de wet voldaan wordt. Let op: dat vereist wel een door de Arbeidsinspectie goedgekeurde catalogus!

Situatie 2: er is nog géén goedgekeurde arbocatalogus in de sector

In dat geval is het handig even contact op te nemen met de vakbond om de precieze stand van zaken én de plannen te checken. Dat kan ook een goede aanleiding zijn om de bond te vertellen hoe OR of PVT zelf denken over de catalogus, en wellicht ook om op de hoogte te blijven van het verdere verloop van de onderhandelingen

Situatie 3: er is nog geen goedgekeurde arbocatalogus, maar de werkgever vertelt dat hijzelf een catalogus gaat maken

Dat is - uitzonderingen daargelaten - meestal niet zo erg efficiënt. Ga goed na wat de motieven van de werkgever zijn om niet in brancheverband aan een catalogus te willen werken.

Vraag hem om dit wél te doen, en meld de situatie eventueel bij de vakbondsbestuurder, zodat jullie samen kunnen overleggen wat het verstandigste is.

Realiseer je dat het aan elkaar plakken van veiligheidshandboeken géén arbocatalogus oplevert! Ten eerste zijn dergelijke boeken vaak alleen voor ingewijden te begrijpen, en ten tweede gaan ze vaak alleen over de veiligheidsrisico's, dus niet over de gezondheid van mensen!

Voor de werkgever zitten er verder niet zoveel voordelen aan. Bij een bedrijfscatalogus blijven de bestaande arbobeleidsregels meestal nog onverkort gelden.

Een bedrijfscatalogus heeft verder als nadeel dat het bedrijf zelf (het management, de eigen deskundigen en de OR/ PVT) 'opnieuw het wiel moet uitvinden'.

Zo moet je allerlei oplossingen gaan bedenken voor problemen als werkdruk en stress, voor agressie en geweld op het werk, voor pesten, voor tillen, voor voldoende verlichting op de werkplek, voor gevaarlijke stoffen, enz., enz.

Daarnaast hebben zowel de Stichting van de Arbeid - waarin werkgevers en werknemers samenwerken, als de Arbeidsinspectie aangegeven een bedrijfscatalogus niet goed te zullen keuren. Kortom, bespaar jezelf en je werkgever een hoop werk en maak gebruik van wat er in je branche straks 'panklaar' ligt.

De OR en PVT hebben in de discussie met de werkgever een sterke positie: geef in een vroeg stadium aan NIET akkoord te gaan met een eigen bedrijfscatalogus. Zonder akkoord van OR of PVT is het voor de werkgever zinloos om er zelfs maar aan te beginnen!

Situatie 4: er is wél een goedgekeurde catalogus in de sector, maar de werkgever weigert hem te gebruiken

OR en PVT hebben instemmingsrecht voor de arbo-maatregelen en het arbobeleid van de werkgever. Dat kun je benutten om geen oplossingen te accepteren die slechter zijn dan wat in de goedgekeurde arbocatalogus vermeld wordt. Informeer ook in dit geval voor alle zekerheid de vakbondsbesuurder. Wellicht kan hij of zij verdere actie nemen.